

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod.maks.kods: 40008020804
Nor.konts LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

24.09.2020. Nr. 202009/SAN2616/NOS644

Uz TAP VSS-765

Satiksmes ministrijai

*Par Ministru kabineta likumprojektu
"Elektronisko sakaru likums" (VSS-
765)*

Latvijas Pašvaldību savienība iepazīstoties ar likumprojektu un tā sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumu (anotāciju), ir to izvērtējusi no juridiskā aspekta un neizsaka iebildumus par normatīvā regulējuma aktualizēšanu, ieviešot nacionālajā tiesiskajā regulējumā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018.gada 11.decembra direktīvā Nr.2018/1972/ES par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi noteiktos pasākumus, tomēr neatbalsta likumprojektu šādā redakcijā.

Ņemot vērā, ka likumdevējs kā likumprojekta mērķi ir norādījis tehnoloģiski neitrālu elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu regulēšanu un nodrošināšanu, tīklu integritāti un savienojamību, pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktību, numerācijas, radiofrekvenču spektra un augstākā domēna ".lv" racionālu un efektīvu izmantošanu, valsts, galalietotāju un elektronisko sakaru komersantu interešu aizsardzību, galalietotāju datu aizsardzību, un lai tiktu veicināta universālā pakalpojuma pieejamība, pašvaldībai nav izprotams, kā likumdevējs ir plānojis nodrošināt pašvaldību interešu aizsardzību normatīvā regulējuma kontekstā. Lūdzam precizēt likumprojektu un papildināt ar tiesību normām, kas uzskatāmi norādītu kārtību, kādā likumdevējs likumprojekta kontekstā nodrošina pašvaldību interešu aizsardzību, piemēram, jautājumā par pašvaldību domēnu aizsardzību.

Vēlams izvērtēt Likumprojektā ietverto pakalpojuma veidu "**balss sakaru pakalpojumi**", jo minētais pakalpojums jau pāris gadus valstī nav pieejams ne fiziskām, ne juridiskām personām. Neskatoties uz Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā ietverto prasību rīkoties ar publiskajiem līdzekļiem lietderīgi, nav iespējams iegādāties balss sakaru pakalpojumu bez obligātā interneta pieslēguma. Neatkarīgi no tā, vai konkrētais pakalpojums ir vai nav nepieciešams, piemēram, fiziskā darba veicējiem. Attiecīgi, šobrīd neizpildās Likumprojekta 66.panta trešās daļas normas.

Minēto apstiprina arī Likumprojekta anotācijā minētais, ka Latvijā uz 100 iedzīvotājiem ir 127 mobilo tīklu lietotāji, jeb katram trešajam lietotājam, kurš izmanto divus numurus, ir pienākums apmaksāt arī divus mobilā interneta tīkla pieslēgumus.

Vēlams izskatīt Likumprojektā iekļautā cenas veidošanās mehānisma pamatotību un atbilstību lietotāju interesēm. Centrālās statistikas pārvaldes publicētais 1. kvintilē ietilpstošais mājsaimniecību patēriņu par attiecīgajiem pakalpojumiem, kas šobrīd ir 9,95EUR mēnesī vienam mājsaimniecības loceklim, faktiski ietekmē pašu pakalpojumu sniedzēju noteiktā cena. Ievērojot valstī noteikto Garantētā minimālā ienākuma līmeni, kas ir 64,00 EUR, šobrīd noteiktā minimālā maksa par pakalpojumu izslēdz trūcīgo un maznodrošināto personu iespējas izmantot sakaru pakalpojumus, lai izsauktu valsts palīdzības dienestu ārkārtas un dzīvību apdraudošās situācijās.

Tāpat izsakām arī šādus iebildumus par konkrētām likumprojekta redakcijām:

1. pantā “Likumā lietotie termini” ir skaidrojums terminiem “48) privātais elektronisko sakaru tīkls - elektronisko sakaru tīkls, kas nav paredzēts komercdarbībai elektronisko sakaru nozarē; un 49) publisks elektronisko sakaru tīkls — elektronisko sakaru tīkls, kuru izmanto, lai nodrošinātu elektronisko sakaru pakalpojumus;”

Šie termini neietver pašvaldību elektronisko sakaru tīklus, kas ir pašvaldību īpašums un tiek izmantoti pašvaldības funkciju nodrošināšanai (piemēram: datu apmaiņai starp iestādēm; pilsētas videonovērošanai; luksoforu pārvaldībai; informācijas tablo darbības nodrošināšanai; kritiskās infrastruktūras komponentu (ūdensapgāde, apgaismojums u.c.) nodrošināšanai). Līdzīgi ir ar bezvadu (WiFi) tīkliem – pašvaldības nodrošina bezvadu piekļuvi rezidentiem un nerezidentiem savu iestāžu un tūrisma objektu tuvumā. Šie aspekti nav ņemti vērā ESL. To nepieciešams labot.

Likumprojektā tiek pieļautas daudzas gramatiskas un redakcionālas kļūdas. Piemēram, **4. panta otrās daļas 1. apakšpunktā** vārds “darbībadarbības” vai minētā panta ceturtais daļas pirmajā teikumā vārdu galotņu nesaderība ar teikuma darbības vārdiem.

Likumprojekta **5. pants** deleģē Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai uzdevumu izstrādāt virkni Ministru kabineta noteikumu projektus. Vienlaicīgi, Likumprojekta citos punktos (4.panata ceturtais daļa vai 25.pants) norādīto Ministru kabineta noteikumu izstrādātājs nav norādīts.

Likumprojekta **6. panta** ceturtais daļas nosacījumiem, konstatēta pretruna ar 7.panta pirmajā apakšpunktā noteikto pienākumu, jo arī komersantam, valsts pārvaldes iestādei vai citām personām, informācijas sagatavošana (turklāt, nereglamentētā apjomā vai informācijas sniegšanas biežumā) ir saistīta ar izdevumiem, kuru segšanas avots nav norādīts.

Vēlams precizēt **9. panta 1. apakšpunktā** ietverto pienākumu amatpersonām sniegt informāciju. Ievērojot Valsts pārvaldes iekārtas likumā ietverto amatu hierarhiju. Būtu vēlams, ka informāciju sniedz augstākā amatpersona, jo šobrīd ietvertā redakcija paredz, ka, piemēram, katras iestādes publiskā iepirkuma komisijas loceklim, kas ir valsts amatpersona, ir pienākums sniegt informāciju, to nesaskaņojot ar iestādes, institūcijas vai kapitālsabiedrības vadītāju.

26. pants Elektronisko sakaru tīklu ierīkošana un būvniecība

ceturtā daļa - (4) Elektronisko sakaru komersants elektronisko sakaru tīklu ierīkošanu vai būvniecību īpaši aizsargājamās dabas teritorijās saskaņo ar attiecīgās teritorijas administrāciju vai reģionālo vides pārvaldi.

Jānosaka precīzi, ar kādu iestādi.

27. pants Nekustamā īpašuma sakārtošana pēc elektronisko sakaru tīklu nodrošināšanas darbu pabeigšanas

otrā daļa - (2) Ja mēneša laikā pēc šā panta pirmajā daļā minēto darbu pabeigšanas vai citā termiņā pēc vienošanās ar nekustamā īpašuma īpašnieku vai valdītāju elektronisko sakaru komersants nesakārto attiecīgo īpašumu, to ir tiesīgs sakārtot pats īpašnieks vai valdītājs, piedzenot no elektronisko sakaru komersanta ar īpašuma sakārtošanu saistītos izdevumus un zaudējumus.

Šī norma nosaka nesamērīgu slogu zemes īpašniekam/valdītājam. Regresa prasības ir laikietilpīgas. Kā risinājums – noteikt, ka pirms objekta pieņemšanas ekspluatācijā elektronisko sakaru komersants saņem no zemes īpašnieka/valdītāja pozitīvu atzinumu.

28. pants Elektronisko sakaru tīkla aizsardzības prasības un lietošanas tiesību aprobežojumi par labu elektronisko sakaru komersantam

pirmā daļa - (1) Publisko elektronisko sakaru tīklu nodrošināšanai un elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai par labu publiskā elektronisko sakaru tīkla komersantam ir noteikts nekustamā īpašuma lietošanas tiesību aprobežojums. Šis aprobežojums ir spēkā no dienas, kad attiecīgais elektronisko sakaru tīkls nodots ekspluatācijā.

Apsverams ir jautājums par aprobežojuma spēkā stāšanās brīdi. Aizsargjoslu likuma 33. pants nosaka aizsargjoslu izveidošanas kārtību. Saskaņā ar šī likuma 33. panta devīto daļu aizsargjoslas robežu gar visu veidu un piederības elektronisko sakaru tīkliem un to infrastruktūras būvēm grafiski attēlo Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas likumā noteiktajā kārtībā, iekļaujot datus Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmā. Iespējams aprobežojuma spēkā stāšanās brīdis varētu būt tas brīdis, kad aprobežojums iekļauts minētajā sistēmā.

ceturtā daļa - (4) Nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs nodrošina iespēju elektronisko sakaru komersantam piekļūt pie attiecīgajā īpašumā, arī liegumzonā, slēgtā teritorijā vai ēkā esošajiem elektronisko sakaru tīkliem un to infrastruktūras būvēm, lai veiktu ar šo tīklu un attiecīgo infrastruktūras būvju nodrošināšanu saistītus darbus. Par remonta vai citu darbu nepieciešamību īpašnieku vai valdītāju brīdina vismaz vienu dienu pirms šo darbu uzsākšanas. Avārijas gadījumā tās seku novēršanu pieļaujams uzsākt bez īpašnieka vai valdītāja iepriekšējas brīdināšanas, ja to nav iespējams izdarīt. Par avārijas gadījumiem tiek uzskatīti elektronisko sakaru tīkla bojājumi, kuru rezultātā elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšana ir pilnībā vai daļēji traucēta vai arī draud nekavējoties iestāties.

No īpašnieka obligāti būtu jāsaņem rakstisks saskaņojums.

piektā daļa - (5) *Izņemot tos gadījumus, kad šajā likumā noteikts pretējais, publiskā elektronisko sakaru tīkla īpašnieks vai valdītājs izlieto šajā likumā noteiktās tiesības saistībā ar publiskā elektronisko sakaru tīkla nodrošināšanu, nemaksājot atlīdzību par šajā pantā paredzēto nekustamā īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumu. Šis nosacījums neierobežo nekustamā īpašuma īpašnieka, valdītāja vai lietotāja tiesības prasīt viņam radīto tiešo zaudējumu atlīdzību.*

Norma rada nekustamā īpašuma īpašniekam, valdītājam vai lietotājam slogu – papildus laika un finansiālos tēriņus (piemēram, izdevumi par juridiskajiem pakalpojumiem).

septītā daļa - (7) *Elektronisko sakaru tīklu pēc nekustamā īpašuma īpašnieka vai tiesiskā valdītāja prasības pārvieto par attiecīgā nekustamā īpašuma īpašnieka vai tiesiskā valdītāja līdzekļiem, ja puses nevienojas citādi.*

Ja komersants avārijas laikā pārvieto tīklus bez īpašnieka saskaņojuma, tad nesamērīgi būtu prasīt nekustamā īpašuma īpašniekam tos pārvietot par saviem līdzekļiem.

90. pants Personas datu apstrādes drošība

Norādām, ka tiesību normas attiecībā uz personas datu aizsardzības pārkāpumiem ir minētas Eiropas parlamenta un Padomes regulā (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) nevis Fizisko personu datu apstrādes likumā. Līdz ar to būtu korekti dot atsauci uz Vispārīgo datu aizsardzības regulu.

92. pants Noslodzes datu apstrāde

(3) *Ja elektronisko sakaru komersants noslodzes datu apstrādi veic uz leģitīmās intereses pamata elektronisko sakaru komersanta un galalietotāja tiesisko interešu īstenošanai, elektronisko sakaru komersants izvērtē ietekmi uz datu aizsardzību saskaņā ar normatīvajiem aktiem personas datu apstrādes jomā.*

Rekomendējam, ka ne tikai tiek veikts novērtējums par ietekmi uz datu aizsardzību, bet arī tiek veikta iepriekšējā apskriešanās ar uzraudzības iestādi saskaņā ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas 36.pantu.

(5) *Galalietotājam nav tiesību piekļūt noslodzes datiem un izdarīt tajos labojumus.*

Norādām, ka būtu nepieciešams izvērtēt vai informācijas izsniegšanas aizliegums (tiesības piekļūt noslodzes datiem) nav pretrunā ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas 15.pantu - Datu subjekta piekļuves tiesības, un attiecīgi papildināt ar skaidrojumu likumprojekta anotācijā, ja šāds aizliegums nav pretrunā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu.

93. pants Atrašanās vietas datu apstrāde

(4) Pirms saņemta piekrišana par atrašanās vietas datu apstrādi citam mērķim, elektronisko sakaru komersantam ir pienākums informēt galalietotāju par apstrādājamo datu veidu, apstrādes mērķi un termiņu, kā arī par to, vai atrašanās vietas dati tiks nodoti trešajām personām papildvērtības pakalpojumu sniegšanai.

Norādām, ka personas (datu subjekta) piekrišanas saņemšanas gadījumā, piekrišanai ir jāatbilst Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām.

94. pants Saglabājamo datu izmantošana un apstrāde

(4) Elektronisko sakaru komersants nodrošina saglabājamo datu glabāšanu 18 mēnešus, kā arī to nodošanu šā panta pirmajā daļā minētajām institūcijām pēc to pieprasījuma

Attiecībā uz ceturtajā daļā paredzēto saglabājamo datu glabāšanu 18 mēnešus norādām, ka Vispārīgās datu aizsardzības regulas 35.panta 10.punktu būtu nepieciešams veikt novērtējumu par ietekmi uz datu aizsardzību un veikt iepriekšējo apskriešanos ar Datu valsts inspekciju. Un par šo datu glabāšanas termiņa samērīgumu no personas datu aizsardzības viedokļa sniegt informāciju likumprojekta anotācijā.

113. pants Publisko elektronisko sakaru tīklu aizsardzības prasību pārkāpšana

(1) Par publisko elektronisko sakaru tīklu bojāšanu piemēro naudas sodu fiziskajai personai no četrpadsmit līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai - no divsimt astoņdesmit līdz tūkstoš četrsimt divdesmit naudas soda vienībām.

Vai saucot personu pie administratīvās atbildības pēc "Elektronisko sakaru likuma" 113.p.1.daļas ir domāts par gadījumiem, kad manta tiek bojāta aiz neuzmanības? Ierosinājums - vajadzētu papildināt ar vārdiem "bojāšana aiz neuzmanības", jo par svešas mantas tīšu bojāšanu vai iznīcināšanu noteikta.

Priekšsēdis

(paraksts*)

Gints Kaminskis

Guntars Krasovskis 29104238
guntars.krasovskis@lps.lv

*Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu